

Gods werk in Israël in het verleden

Bezinningsavond CGK Noordeloos
21 januari 2021

Dr. Mart-Jan Paul
www.mjpaul.nl

Overzicht

A) Tijd van het Oude Testament

- Roeping van Abram, verbond en verbondsvernieuwing
- Ontferming na straf
- Verwoesting Samaria en lot van de tien stammen

B) Beloften in het Oude Testament

- Nieuw verbond (Jer. 31), landbelofte en Zach. 12-14

C) Het Nieuwe Testament

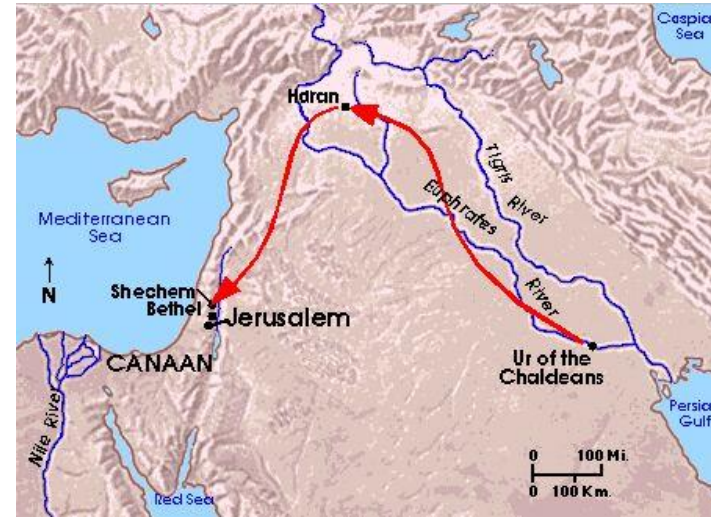
- Werk van Christus: maakt vervulling beloften mogelijk.
- Bloed over ons (Matt. 27:25) en Paulus over Joodse wet

D) Kerkgeschiedenis

- Concilie van Nicea (325)
- Uitleg Jesaja 53 door Rashi
- Schuldbelijdenis door christenen?

1. Abram

- Roeping van Abram. Achtergrond:
 - toren van Babel (Gen. 11)
 - verspreiding van de volken (Gen. 10).

- Tijdelijke concentratie op één volk Israël, maar wel met het oog op de andere volken (Gen. 12:3). Efeze 2-3: mede-erfgenamen.
- Gen. 15:16 ongerechtigheid van de Amorieten. Straf over Kanaänieten (vgl. kleinzoon van Noach). Geen blijvend geweld!

<https://www.bijbelseplaatsen.nl/plaatsen/514>

2. Verbond

- Verbond aan de Sinai (Ex. 19-24): eerst uitnodiging, dan Tien Geboden + nadere bepalingen. Bloedsprengen op altaar en op volk. Een verbond is een bekrachtiging van een (bestaande) relatie.
- Deuteronomium: verbondsvernieuwing in Moab.
- Zegen en vloek. Ceremonie op Ebal en Gerizim (Deut. 27 en Joz. 8).

<https://slideplayer.com/slide/4344509/>

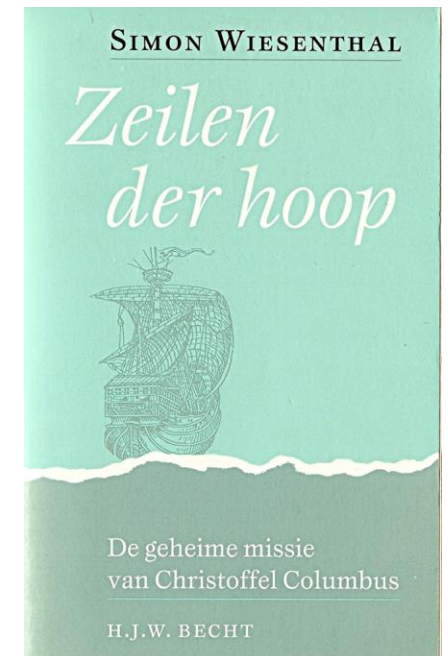

3. Ontferming na straf

- In Leviticus en Deuteronomium: mogelijkheid van zegen en vloek, van voorspoed en straf.
- De verwachting is dat Israël zal zondigen en verdreven zal worden uit het land. Deze straf beëindigt niet de relatie tussen God en Israël.
- Ontferming na straf, bekering van het volk.
 - Lev. 26:40-45 God gedenkt aan verbond met vaders
 - Deut. 4:27-31 Israël zal God zoeken tijdens ballingschap
 - Deut. 30:1-10 Bkering en terugkeer – besnijdenis van het hart.
 - Gebed van Salomo in 1 Kon. 8:46-53.

4. Verwoesting Samaria en de tien stammen

- Zie 2 Kon. 17 – zonden als oorzaak.
- Wat is er gebeurd met de tien stammen? Reeds in tijd van Jerobeam gingen Levieten naar Juda. Ook in de tijd van koningen Asa en Hizkia (val van Samaria).
- In het Jodendom zijn steeds verhalen verteld over de verloren tien stammen. Ging Columbus op zoek? Geen priester ging mee, wel iemand die Hebreeuws sprak.
- Inscheping 2 augustus 1492, 23.00u. Het uitdrijvingsbevel voor Joden in Portugal ging in op 3 augustus.

5. Het nieuwe verbond

- Het nieuwe verbond (Jer. 31:31-34) omdat het oude verbroken is. Relatie is meer dan verbond (bekrachtiging van relatie).
- Vanwege Gods trouw komt er een nieuw verbond: met huis van Israël en huis van Juda (dus de twaalf stammen).
- Duur van het nieuwe verbond: zolang de zon en de maan schijnen (vs. 35-37).
- Ook geografische gevolgen voor Jeruzalem (vs. 38-40).
- Pdf: <https://mjpaul.nl/2013-het-nieuwe-verbond/>

6. Slothoofdstukken van Zacharia

- Zach. 12-14: God zal Geest uitstorten over Israël. Rouwklacht over Doorstokene (12:10).
- Bron voor inwoners van Jeruzalem tegen de zonde (13:1). Zwaard tegen Herder (13:7).
- Olijfberg zal splijten en er zal levend water uit Jeruzalem stromen (14:4,8). De HEERE zal Koning zijn over de gehele aarde. Overgebleven volken komen naar Jeruzalem voor het Loofhuttenfeest (14:16). Wie niet komen, zullen gestraft worden.

7. Beloften in het NT

- Werk van Christus: maakt vervulling mogelijk; niet alle beloften van het OT (zoals landbelofte) zijn in Christus vervuld. 'Immers, zovele beloften van God als er zijn, die zijn in Hem ja en in Hem amen, tot verheerlijking van God door ons' (2 Kor. 1:20).
- Beloften voor Israël en de volken
 - Simeon in Luk. 2: licht voor de volken; heerlijkheid voor Israël (Jes. 42:6; 49:6).
 - 'Gezegend Hij die komt in de Naam van de Heere' (Luk. 13:35).
 - Tijden waarin alles wordt hersteld, overeenkomstig profeten (Hand. 3:21).
 - Rom. 9-11: verbonden gelden nog steeds (9:4).

8. Bloed over ons

- Bloed over ons (Matt. 27:25).
- Bedoeld: wij nemen verantwoordelijkheid (vanuit besef dat Jezus echt schuldig was).
- Slechts kleine groep, niet het hele volk, ook niet de nakomelingen.
- Waarom hebben christenen geprobeerd actief te straffen, vooral op Goede Vrijdag?

9. Verhoudingen in Hand. 15-21

- Apostelconvent (Hand. 15): alleen maatregelen m.b.t. de volken, geen uitspraak over Tora voor het Joodse volk.
 - Paulus besnijdt Timotheüs (16:1)
 - ‘U ziet, broeder, hoeveel (tien)duizenden Joden er zijn die geloven; en zij zijn allemaal ijveraars voor de wet’ (21:20).
 - Paulus houdt de Joodse wet: geloften (18:18), gaat naar de tempel en is bereid offers te brengen (21:23-26). Niets gedaan tegen Tora of tempel (25:8) en tegen vaderlijke gewoonten (28:17).
- ⇒ Onderscheid tussen Joodse en niet-Joodse christenen. Twee kudden, maar één Herder.
- ⇒ Lezing <https://mjpaul.nl/2020-spreekt-paulus-zichzelf-tegen/>

10. Nicea

- De Joods-christelijke kerk wilde zowel Joods als christelijk zijn. Dat is enige tijd gelukt, maar het werd steeds moeilijker.
- Christenen uit de volken kregen de overhand.
- In het jaar 325 concilie in Nicea: voor christenen verboden de sabbat te houden, verboden het Pascha te vieren met ongezuurd brood, of enig Joods gebruik te volgen (bijv. de besnijdenis).

=> Om Jezus te aanvaarden, moest men afstand nemen van Mozes.
Gevolg: weinig Joden werden christen.

11. Diaspora

- Diaspora na de jaren 70 (verwoesting tempel) en 135 n.Chr. (Bar Kochba).

- Aan het eind van de 4e eeuw schrijft Hiëronymus: ‘Op de herdenking van de dag dat de stad viel en werd vernield door de Romeinen zijn er rouwende menigten, waaronder veel oude mannen en vrouwen, die gehuld zijn in lompen. Weeklagend trekt deze menigte over de top van de Olijfberg vanwege de vernietiging van haar heiligdom. Nog stromen er tranen uit hun ogen, beven hun handen en zijn hun haren verward, maar de wacht eist reeds zijn betaling voor hun recht om te huilen.’

http://cojs.org/bar_kokhba_coins_from_masada_132-135_ce/

12. Knecht (Jes. 53)

De Joodse uitlegger Rashi (1040-1105) leefde in Frankrijk. In 1096 werd de Eerste Kruistocht gehouden: de kruisvaarders doodden veel Joden op hun weg naar het heilige land. Gevolg: de Joden worden als lam ter slachting geleid. Wijziging van vroegere Messiaanse uitleg.

13. Schuldbelijdenis

- Schuldbelijdenis door christenen?
- Vgl. recente schuldbelijdenis van kerken t.a.v. gebeurtenissen rond de Tweede Wereldoorlog: te weinig hulp aan Joden.
- Dieper probleem: welke theologie hanteren wij? Vervangingstheologie? Vervulling van Gods beloften voor Israël (en de volken)?
- Van belang: tot jaloersheid verwekken! (Rom. 10:19; 11:11,14).
=> Wat doen we in de praktijk?

